

Kategoriseringsmodel

FONDEN FOR ENTREPRENØRSKAB
MEDLEM AF JA WORLDWIDE

Kategoriseringsmodellen er udarbejdet og udgivet af:

Fonden for Entreprenørskab

Ejlskovgade 3D

5000 Odense C

Mail: post@ffefonden.dk

2021

Indhold

Introduktion.....	5
Fagligt indhold.....	9
F1 Om entreprenørskab.....	9
F2 Forretningsplanlægning og -modellering.....	9
F3 Innovation i etablerede virksomheder.....	10
F4 Evaluering af forretningsidéer	10
F5 Fokus på patenter	11
F6 Juridiske aspekter (udover patenter).....	11
F7 Historisk udvikling inden for entreprenørskab og intraprenørskab.....	11
F8 Ændring i samfundet (Change Management).....	12
F9 Business Plan.....	12
F10 Hvordan man starter en virksomhed.....	12
F11 Gennemførelse af et entreprenørielt forløb	12
F12 Udvikling af prototype.....	12
Kompetenceopbygning.....	13
K1 Identificering af muligheder	13
K2 Træning af kreativitet	13
K3 Tage initiativet og agere på idéer	13
K4 Håndtering af usikkerhed.....	13
K5 Teoretisk viden om brug af sit netværk.....	13
K6 Markedsundersøgelse.....	13
K7 Regnskab og bogføring.....	13
K8 Projektledelse	13
De primære undervisningsmetoder	14
M1 Hovedfokus ligger et andet sted end på entreprenørskab og intraprenørskab	14

M2 Præsentation.....	14
M3 Analytiske opgaver	14
M4 Individuel case.....	14
M5 Pitch af resultater 1 – Klasseøvelse.....	14
M6 Pitch af resultater 2 – Klar til implementering.....	14
M7 Forberedelse af værdiskabende projekt.....	14
M8 Gennemførelse af værdiskabende projekt.....	15
M9 Studiebesøg hos innovative virksomheder og/eller gæsteforelæsninger	15
M10 Innovation Camps	15
M11 Case-baseret undervisning.....	15
M12 Business Plan-konkurrencer.....	15
M13 Simulering.....	15
M14 Gruppearbejde.....	15
Særlige fokusområder.....	16

Introduktion

I arbejdet med at kortlægge, kategorisere og analysere entreprenørskabsaktiviteter på de videregående uddannelsesinstitutioner har Fonden for Entreprenørskab (herefter Fonden) udviklet en avanceret kategoriseringsmodel, også kaldet KAT-modellen.

KAT-modellen benyttes til kortlægning af kurser på især universiteter, men er tilrettelagt således, at modellen kan benyttes til kategorisering af kurser på alle de videregående uddannelsesinstitutioner.

Formålet med kategoriseringsmodellen er at bestemme, om kurser og/eller anden aktivitet på de videregående uddannelser indeholder entreprenørskab, intraprenørskab, eller om kurset/aktiviteten er kompetenceopbyggende indenfor disse områder.

I mange kurser og aktiviteter findes der i varierende grad elementer af entreprenørskab. Det er vigtigt at kunne afgøre, om disse elementer er til stede i kurset/aktiviteten i tilstrækkelig høj grad, til at det/den kan betegnes som entreprenørskabskursus eller –aktivitet, hvilket nogle gange er en vanskelig opgave.

Med kategoriseringsmodellen kan det ud fra kursusbeskrivelsen fastlægges, hvad der er kursets faglige fokus, samt hvilke pædagogiske metoder der anvendes. Den rette kombination af disse vil sammen med bagvedlæggende vægte give udslag i kategoriseringsmodellen. Dermed kan det bestemmes, om kurset eller aktiviteten kan kategoriseres som et entreprenørskabskursus eller -aktivitet, jf. Fondens definition.

Fonden definerer entreprenørskabsundervisning som følgende:

"Indhold, metoder og aktiviteter, der understøtter udvikling af motivation, kompetence og erfaring, som gør det muligt at iværksætte, lede og deltage i værdiskabende processer." (FFE-YE, 2013)

Det særlige fokus på værdiskabelse, og på at elever og studerende indgår i værdiskabende processer, er i henhold til definitionen det, der adskiller entreprenørskabsundervisning fra andre typer af proces- og projektorienteret undervisning. Værdiskabende processer skal her forstås som noget, der rækker ud over den enkelte elevs eller studerendes læring og så vidt muligt ud i klassens, holdets eller uddannelsesinstitutionens omverden. Den værdi, elever og studerende skaber, kan være af økonomisk, kulturel eller social karakter¹.

¹ Kilde: Taksonomi i Entreprenørskabsuddannelse, Fonden for Entreprenørskab 2016

Nedenfor præsenteres selve KAT-modellen, hvorefter de to primære niveauer – de faglige og pædagogiske aspekter – bliver uddybet én for én.

Kategoriseringsmodellen:

	Om	For	Gennem	Indlejret
Entreprenørskab				
Intraprenørskab				
Kompetenceopbygning				

Bæredygtigt entreprenørskab	<input type="text"/>
Socialt entreprenørskab	<input type="text"/>

Fagligt fokus

Ved kursets faglige fokus skelnes der mellem entreprenørskab, intraprenørskab og kompetenceopbygning.

Entreprenørskab: Entreprenørskabsundervisning indeholder teori og undervisning, som fokuserer på opstart af egen virksomhed. Det kan fx være evaluering af en forretningsidé, fokus på udvikling af prototyper og produkter eller services, som kan testes på markedet.

Intraprenørskab: Dette dækker over undervisning, der fokuserer på at iværksætte nye forretningsområder, teknologier, metoder eller processer inden for eksisterende private såvel som offentlige virksomheder. Herved opfanges bl.a. de juridiske og økonomiske perspektiver, som vedrører intraprenørskab. Det faglige fokus i intraprenørskab kan fx være teori om, hvordan innovationsprojekter organiseres og ledes.

Kompetenceopbygning: Målet med denne undervisning er at opbygge den studerendes kompetencer inden for områder, der er relevante ift. entreprenørskab og/eller intraprenørskab, men som ikke direkte kan fastlægges inden for disse kategorier. Det handler altså ikke om, at den studerende får opbygget kontekstspecifikke kompetencer, fx til at vurdere og reflektere over specifikke forretningsmodeller. Derimod handler det om at få opbygget evner til at agere kreativt og innovativt, mobilisere ressourcer, håndtere usikkerhed, handle og agere på muligheder samt at skabe værdi for andre på nye måder ud fra den viden, den studerende får fra undervisningsforløbet.

Pædagogisk metode

Den pædagogiske metode skildrer undervisningsmetoden i kurset.

Om: Undervisning *om* fokuserer på at give de studerende viden om, hvordan entreprenører får idéer, hvordan de tester og viderefører deres idéer, og hvilken rolle entreprenører har i både økonomien og samfundet. Den pædagogiske tilgang er typisk traditionel og passiv, dvs. forelæsninger, skriftlige og mundtlige opgaver, tests mv. Undervisningen fokuserer i høj grad på tekstbøger og artikler.

For: Denne kategori dækker primært over forberedelse af den studerende til en karriere som iværksætter. Undervisning *for* entreprenørskab giver den studerende de nødvendige færdigheder i at opstarte og engagere sig i entreprenørielle aktiviteter. Det gælder entreprenørielle såvel som intraprenørielle aktiviteter. Undervisningen – som kan indeholde både aktive og passive læringsmetoder – indeholder bl.a. teknikker, som bruges til at identificere idéer inden for entreprenørielle aktiviteter, teknikker til at teste bæredygtigheden af idéen samt teknikker til, hvordan man organiserer entreprenørielle aktiviteter på en bæredygtig måde.

Gennem: Undervisningsmetoden er per definition aktiv og praksisbaseret. Der fokuseres både på opstart af egen virksomhed, den studerendes aktiviteter uden for etablerede organisationer, samt på den studerendes arbejde med igangværende projekter i etablerede organisationer eller gennem business camps såsom Start Up Programme.² Undervisning i denne kategori kan fx være et kursus, hvor den studerende engagerer sig i entreprenørielle aktiviteter ved at implementere og udforske en mulighed, som skaber økonomisk værdi baseret på den studerendes egen viden og interesse. Den studerende evalueres bl.a. gennem pitches, præsentation af de opnåede resultater, præsentation af et udviklet produkt/service, mv.

Indlejret: Det, der adskiller denne kategori fra de øvrige tre kategorier, er, at undervisningen fokuserer på et andet emne. Undervisningen kan a) rette sig mod entreprenøriel viden, teknikker og færdigheder, som er indlejret i curriculum med det formål at give de studerende viden om, hvordan de kan forfølge en karriere som selvstændig inden for det givne område og b) give de studerende en forståelse af, hvordan de skaber værdi med deres viden på nye måder, give dem entreprenørielle færdigheder, fx

² Start Up Programme er et konkurrenceforløb til studerende på de videregående uddannelser, som udbydes af Fonden for Entreprenørskab.

initiativtagning, samt hvordan man håndterer usikkerhed, fx ved at give de studerende en hands-on erfaring.

Derudover lægges der vægt på at vurdere to strategisk vigtige fokusområder: bæredygtigt og socialt entreprenørskab. Disse områder markeres, såfremt kursets fokus ligger inden for et, eller begge, af disse områder.

Fagligt indhold

Når Fonden kategoriserer kurser og aktiviteter, ønsker vi – så vidt det er muligt – at skelne mellem, hvorvidt kurset eller aktiviteten fokuserer på entreprenørskab i nyopstartede eller eksisterende virksomheder. Denne skelnen foretages derfor i dette afsnit under de punkter, hvor det er muligt.

F1 Om entreprenørskab

De studerende introduceres til grundkoncepter og teorier i entreprenørskab, men det fremgår ikke af kursusbeskrivelsen, om det er emnet entreprenørskab eller intraprenørskab, der vægtes. Det vil altså sige kursusbeskrivelser, som alene angiver, at der er fokus på innovation, intraprenørskab eller entreprenørskab.

F1a Nyopstartet virksomhed

Her er det i kursusbeskrivelsen tydeliggjort, at de studerende introduceres til koncepter og teorier indenfor virksomhedsopstart, dvs. entreprenørskab. Kursets omdrejningspunkt vil dermed være opstart af nye virksomheder.

F1b Eksisterende virksomhed

Her er det i kursusbeskrivelsen tydeliggjort, at de studerende introduceres til teorier om, hvordan allerede etablerede virksomheder udvikles og innoveres, dvs. intraprenørskab. Det kan ligeledes være corporate venture, hvor en større virksomhed investerer i en mindre virksomhed, eller joint venture, hvor flere virksomheder investerer i et fælles mål. De studerende vil som regel stifte bekendtskab med en virksomheds innovative problemer eller begreber som socialt og bæredygtigt entreprenørskab i virksomheder.

F1c Om innovation

De studerende introduceres til grundkoncepter og teorier omkring innovation indenfor det entreprenørielle paradigme. De studerende kan fx. blive introduceret til strategisk innovationsudvikling samt ledelse af innovationsprocessen i forbindelse med værdiskabende aktiviteter.

F2 Forretningsplanlægning og -modellering

De studerende introduceres til forretningsplanlægning og forretningsmodellering og kan benytte disse rent teoretisk, men det specificeres ikke i kursusbeskrivelsen, om fokus ligger på entreprenørskab eller intraprenørskab.

F2a Nyopstartet virksomhed

Her introduceres de studerende til, og kan rent teoretisk benytte, forretningsplanlægning og forretningsmodellering i et kursus, som alene har fokus på entreprenørskab. De studerende præsenteres typisk for disse koncepter i forbindelse med opstart af egen virksomhed.

F2b Eksisterende virksomhed

Her introduceres de studerende til og rent teoretisk kan benytte forretningsplanlægning og forretningsmodellering i et kursus, som alene har fokus på intraprenørskab, corporate venture eller joint venture. Et gennemgående træk i kurset er, at de studerende præsenteres for, hvordan virksomheder kan inkorporere nye initiativer i deres eksisterende forretningsmodeller (fx strategisk management).

F3 Innovation i etablerede virksomheder

De studerende skal rent teoretisk klargøre et projekt, som i teorien skal kunne implementeres i en eksisterende virksomhed (intraprenørskab). Det fremgår ikke eksplicit i kursusbeskrivelsen, om innovationsprojektet laves i samarbejde med en virksomhed eller ej.

F3a Gennemførelse af et innovationsprojekt

De studerende skal lave et innovationsprojekt i samarbejde med en virksomhed, og idéen bag projektet er, at det innovative projekt skal implementeres i virksomheden. De studerende får således viden om intraprenørskab ved at arbejde med det i praksis. Oftest ses det, at de studerende skal pitche eller fremvise deres produkt for virksomheden.

F4 Evaluering af forretningsidéer

De studerende skal evaluere eller diskutere for og imod forretningsidéer og -muligheder indenfor området entreprenørskab, men det er i kursusbeskrivelsen ikke tydeliggjort, om dette skal ske i forhold til nye eller etablerede virksomheder. Oftest skal de studerende selv generere idéerne.

F4a Nyopstartet virksomhed

Her skal de studerende evaluere eller diskutere for og imod forretningsidéer og -muligheder i et kursus, som alene har fokus på entreprenørskab. Oftest skal de studerende selv generere idéerne.

F4b Eksisterende virksomhed

Her skal de studerende evaluere eller diskutere for og imod forretningsidéer og -muligheder i et kursus, som alene har fokus på intraprenørskab, corporate venture eller joint venture. Oftest skal de studerende selv generere idéerne.

F5 Fokus på patenter

De studerende introduceres for patenter, de juridiske regler herom, og hvordan patenter søges. Det er i kursusbeskrivelsen ikke tydeliggjort, om vægten lægges på entreprenørskab eller intraprenørskab. De studerende vil som regel selv skulle kunne anvende, forstå og oprette patenter.

F5a Nyopstartet virksomhed

Her introduceres de studerende for patenter; de juridiske regler herom, og hvordan patenter søges, i et kursus, som alene har fokus på entreprenørskab. De studerende vil som regel selv skulle kunne anvende, forstå og oprette patenter.

F5b Eksisterende virksomhed

Her introduceres de studerende for patenter; de juridiske regler herom og hvordan patenter søges, i et kursus, som alene har fokus på intraprenørskab, corporate venture eller joint venture. De studerende vil som regel selv skulle kunne anvende, forstå og oprette patenter.

F6 Juridiske aspekter (udover patenter)

Det er specificeret i kursusbeskrivelsen, at kurset har fokus på de juridiske aspekter i innovation, men der skelnes ikke mellem entreprenørskab og intraprenørskab. De studerende introduceres for de juridiske aspekter, som ligger udover de juridiske aspekter omkring patentlovgivningen, og skal selv kunne benytte sig af disse.

F6a Nyopstartet virksomhed

Her introduceres de studerende for juridiske regler i et kursus, som alene har fokus på entreprenørskab. De studerende introduceres for de juridiske aspekter ved opstart af virksomhed og skal selv kunne benytte sig af disse.

F6b Eksisterende virksomhed

Her introduceres de studerende for juridiske regler i et kursus, som alene har fokus på intraprenørskab, corporate venture eller joint venture. De studerende introduceres til de juridiske aspekter ved intraprenørskab, corporate venture eller joint venture og skal selv kunne benytte sig af disse.

F7 Historisk udvikling inden for entreprenørskab og intraprenørskab

De studerende introduceres for, hvordan innovation har bidraget til en global verden. Dette gøres igennem den teknologiske og historiske udvikling, hvor fx forskellige personer og episoder fremhæves.

F8 Ændring i samfundet (Change Management)

De studerende introduceres til, hvordan innovation og entreprenørskab påvirker samfundet, og hvilke ændringer det forårsager. De studerende kan i kurset/aktiviteten ligeledes blive introduceret til change management, dvs. de organisatoriske forandringsprocesser.

F9 Business Plan

De studerende introduceres for de strategiske elementer i en forretningsmodel og skal selv udarbejde en konkret forretningsplan for en virksomhed eller et projekt. Dette kunne være gennem udarbejdelse af en konkret business plan/Business Model Canvas.

F10 Hvordan man starter en virksomhed

De studerende introduceres til viden om opstart af egen virksomhed og skal selv kunne gå igennem de forskellige processer. Dette er typisk viden og rådgivning, som de studerende får gennem iværksætteropstartskonsulenter og erhvervskontorer, og som de fx kan arbejde med via øvelsesforløb i klassens oprettede scenarier.

F11 Gennemførelse af et entreprenørielt forløb

Her skal de studerende i praksis starte deres egen virksomhed. Dette kursus er udelukkende handlingsorienteret.

F12 Udvikling af prototype

F12a Teoretisk planlægning

I forbindelse med entreprenørielle processer/aktiviteter skal de studerende rent teoretisk stifte bekendtskab med prototyper, dvs. planlægning af processen, men skal dog ikke fremstille en faktisk prototype.

F12b Praktisk udførelse

I forbindelse med entreprenørielle processer/aktiviteter skal de studerende selv fremstille/producere en prototype.

Kompetenceopbygning

K1 Identificering af muligheder

Der er fokus på, at de studerende skal kunne identificere entreprenante muligheder.

K2 Træning af kreativitet

De studerende skal generere idéer, benytte brainstorming i kurset eller på anden måde udvikle deres kreativitet, fx ved at skabe deres egen virksomhed eller deres eget produkt/service.

K3 Tage initiativet og agere på idéer

De studerende skal handle på egne entreprenante idéer og gennemføre et projekt i praksis eller på anden måde skabe værdi for andre på baggrund af deres entreprenante idé.

K4 Håndtering af usikkerhed

Her er der fokus på risiko- og usikkerhedshåndtering. Dette kan bestå af risikoanalyser, reducere af usikkerhed og generel håndtering af risici. De studerende vil derved få den teoretiske viden og selv skulle benytte sig af disse værktøjer.

K5 Teoretisk viden om brug af sit netværk

Der bliver i kurset fokuseret på netværk. De studerende får en teoretisk baggrund og skal benytte denne ved fx at præsentere et produkt til investorer eller samarbejde med en virksomhed.

K6 Markedsundersøgelse

De studerende skal omsætte den teoretiske viden, som de har tilegnet sig omkring salg og markedsføring, til konkret handling. Dette kan fx være i udformningen af en markedsundersøgelse.

K7 Regnskab og bogføring

Det fremgår eksplicit af kursusbeskrivelsen, at der er fokus på regnskab eller bogføring i kurset. Dette kan også være finansiering eller omkostninger af et projekt eller produkt.

K8 Projektledelse

De studerende skal arbejde med elementer fra projektledelse. Dette kan fx foregå ved, at de studerende i en gruppe har ansvaret for forskellige opgaver i deres innovationsprojekt.

De primære undervisningsmetoder

M1 Hovedfokus ligger et andet sted end på entreprenørskab og intraprenørskab

Her er kursets hovedfokus ikke entreprenørskab, intraprenørskab eller innovation, men kurset indeholder elementer af disse emner. Det kan fx være naturvidenskabelige og humanistiske kurser.

M2 Præsentation

Undervisningsformen består af præsentationer og fremlæggelser i klassen.

M3 Analytiske opgaver

De studerende får opgaver, cases, projekter, problemstillinger mv., som de skal analysere eller bearbejde.

M4 Individuel case

De studerende vælger hver en case, som de skal arbejde med, eller de skal selv udvikle en business case.

M5 Pitch af resultater 1 – Klasseøvelse

De studerende skal pitche og forsøge at sælge deres idéer og resultater, som regel til klassen, men det kan også være til en virksomhed, dog ikke til en virksomhed eller investor, som faktisk vil implementere idéen eller resultatet.

M6 Pitch af resultater 2 – Klar til implementering

De studerende skal pitche og forsøge at sælge deres idéer og resultater til en virksomhed eller investor med det formål, at de studerendes idéer og resultater skal implementeres eller opstartes i virksomheden.

M7 Forberedelse af værdiskabende projekt

De studerende skal udarbejde et projekt med henblik på de teoretiske og praktiske forberedelser. Produktet, virksomheden eller servicen, som de studerende har arbejdet med, skal kunne udarbejdes/udvikles, såfremt dette er ønsket.

M8 Gennemførelse af værdiskabende projekt

Her skal de studerende realisere et projekt. De studerendes produkt, virksomhed eller service skal således udarbejdes. Projektet kan fx laves i forbindelse med, at der skal fremstilles en prototype.

M9 Studiebesøg hos innovative virksomheder og/eller gæsteforelæsnings

Det er i kursusbeskrivelsen tydeliggjort, at der i kurset enten indgår ekskursioner til virksomheder - de studerende vil i denne forbindelse få mulighed for at se, hvordan innovation kan realiseres i en virksomhed – eller der inviteres en gæsteforelæser fra erhvervslivet, og/eller en innovativ virksomhed inviteres ind til forelæsningen.

M10 Innovation Camps

Det fremgår af kursusbeskrivelsen, at Innovation Camps er en del af kurset.

M11 Case-baseret undervisning

Det fremgår af kursusbeskrivelsen, at undervisningen er baseret på cases, som de studerende skal arbejde med. De studerende skal derved benytte sig af den faglige viden, som de har tilegnet sig.

M12 Business Plan-konkurrencer

Her skal de studerende i løbet af kurset deltage i en konkurrence. Det kan fx være Start Up Programme³ eller lignende forløb.

M13 Simulering

I kurset er der fokus på, at de studerende skal simulere. Dette foregår typisk ved hjælp af computerprogrammer som fx SimulTrain, The Sims mv.

M14 Gruppearbejde

M14a Almindeligt gruppearbejde

De studerende skal arbejde i grupper eller teams, hvor de skal forklare forskellige teorier og koncepter indenfor entreprenørskab og/eller intraprenørskab, men ikke selv skabe noget.

³ Start Up Programme er et konkurrenceforløb til studerende på de videregående uddannelser, som udbydes af Fonden for Entreprenørskab.

M14b Handlingsorienteret gruppearbejde

De studerende skal arbejde i grupper eller teams, hvor de skal idégenerere, løse en case, udarbejde et projekt eller på anden måde være kreative.

Særlige fokusområder

Bæredygtigt entreprenørskab: Her fremgår det eksplicit af kursusbeskrivelsen, at kurset har fokus på bæredygtigt entreprenørskab, og/eller at de miljømæssige hensyn sættes i fokus (sustainability).

Socialt entreprenørskab: Her fremgår det eksplicit af kursusbeskrivelsen, at kurset har fokus på socialt entreprenørskab, dvs. at der fx er fokus på socio-økonomiske aspekter, corporate social responsibility (CSR) eller etiske problemstillinger.